

การพัฒนาและศึกษาความเที่ยงตรงของ เครื่องมือประเมินเพื่อใช้ในการป้องกันและ แก้ไขปัญหาคาความรุนแรงของนักเรียนอาชีวศึกษา

พิทักษ์พล บุญมาลิก พ.บ.*, สุพัฒน์นา สุขสว่าง ศศ.ม.**,

ศิริลักษณ์ สว่างวงศ์สิน วท.ม.***, ขวัญจิตต์ นรากรพิจิตร ศศ.ม.**

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาเครื่องมือประเมินเพื่อใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคาความรุนแรงของนักเรียนอาชีวศึกษา และศึกษาความเที่ยงตรงของแบบประเมิน

วิธีการศึกษา พัฒนาแบบประเมินโดยกำหนดองค์ประกอบ และสร้างแนวคำถามจากการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการศึกษา เอกสาร และวรรณกรรมเกี่ยวกับปัจจัยและกลไกการเกิดพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในนักเรียนอาชีวศึกษา รวมทั้งวิเคราะห์ ข่าวดังกล่าวเพื่อหาประเด็นปัญหาของนักเรียนอาชีวศึกษา สัมภาษณ์กลุ่มอาจารย์สถาบันอาชีวศึกษา (focus group interview) จำนวน 9 คน และสัมภาษณ์แบบเจาะลึกนักเรียนอาชีวศึกษา (in-depth interview) จำนวน 6 คน ตรวจสอบคุณภาพ เครื่องมือโดยวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้าง และวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น โดยการหาความคงที่ภายในแบบ Cronbach's alpha coefficient นำแบบประเมินไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนอาชีวศึกษา จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (multi-stage sampling) จากนั้น นำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง 96 คน คัดข้อคำถาม ด้วยวิธีการทางสถิติ ร่วมกับข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ด้วยวิธี Spearman rank correlation

ผลการศึกษา ได้แบบประเมินเพื่อใช้ในการดำเนินงานตามมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาคาความรุนแรงของนักเรียนอาชีวศึกษา ประกอบด้วยแบบประเมิน 3 ชุด ได้แก่ แบบประเมินความคิดเห็นทางสังคมสำหรับวัยรุ่น - มี 10 คำถาม มีค่าความเที่ยง (Cronbach's alpha) เท่ากับ 0.914 แบบประเมินพฤติกรรมเสี่ยงสำหรับวัยรุ่น มี 12 คำถาม มีค่าความเที่ยง (Cronbach's alpha) เท่ากับ 0.928 และแบบประเมินผลพฤติกรรมรุนแรงสำหรับวัยรุ่น มี 14 คำถาม มีค่าความเที่ยง (Cronbach's alpha) เท่ากับ 0.938 นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเสี่ยงด้านทัศนคติต่อความรุนแรงเล็กน้อย (ร้อยละ 44.80) โดยไม่มีความเสี่ยงด้านพฤติกรรมเสี่ยงต่อความรุนแรง และด้านพฤติกรรมรุนแรง คิดเป็นร้อยละ 68.8 และ 64.6 ตามลำดับ ปัจจัยด้านเพศสัมพันธ์ทางลบในระดับต่ำกว่ากับพฤติกรรมเสี่ยงต่อความรุนแรง ($r = -.34, p = .001$) และพฤติกรรมรุนแรง ($r = -.35, p = .000$)

สรุป มีเครื่องมือสำหรับนักเรียนอาชีวศึกษาในการประเมินระดับทัศนคติต่อพฤติกรรมรุนแรงของตนเองเพื่อเป็นแนวทางในการปรับตัว หรือขอความช่วยเหลือจากครู และมีเครื่องมือสำหรับครู/ผู้ปกครองในการประเมินและคัดกรองนักเรียนที่มีทัศนคติ และพฤติกรรมเสี่ยงต่อความรุนแรง เพื่อเป็นการประเมินภาพรวมของปัญหา และเป็นประโยชน์ในการให้การดูแลช่วยเหลือ และแก้ไขพฤติกรรมรุนแรงของนักเรียนอาชีวศึกษาต่อไป

คำสำคัญ แบบประเมินพฤติกรรมรุนแรงนักเรียนอาชีวศึกษา

วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย 2555; 57(1): 1-18

* โรงพยาบาลจิตเวชนครราชสีมาราชชนนครินทร์ กรมสุขภาพจิต

** กลุ่มที่ปรึกษากรมสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต

*** กลุ่มงานการพยาบาล โรงพยาบาลศรีธัญญา กรมสุขภาพจิต

The Development and Validity Testing of Assessments for Preventing and Resolving Violence in Vocational Students

Pitakpol Boonyamalik M.D.*, Supattana Suksawang M.A.**,
Siriluk Swangwongsin M.Sc.***, Kwanjit Narakompjit M.A.**

ABSTRACT

Objective: To develop assessments for use in compliance with the preventing and resolving violence measures in vocational students and to test their validity.

Methods: The developments of components, which provided research frameworks and the questionnaire guide result from qualitative research. This study was conducted by studying other research and literature related to vocational students' violent behaviors' factors and mechanisms. Other methods also included analyzing news about violent by vocational students, doing focus group interview with nine teachers at the Institute of Vocational Education, and doing in-dept interview with six vocational students. Statistically, the scale underwent the construct validity test and reliability test using the Cronbach's alpha. A try out session was imposed on 30 vocational student participants. By probability and multi-stage stage sampling, 96 participants were obtained. Finally, in order to get the appropriate number of questions, they were groomed by statistical methods and expert. Basic statistical analysis of the sample was performed, as well as analysis the relationship by spearman rank correlation.

Results: To achieve the assessment for use in compliance in preventing and resolving violation measures in vocational students, three assessments were created as follows: (1) Adolescent Social View Scale (ASV-10) contains 10 items and having Cronbach's alpha of .914; (2) Adolescent Risk Behavior Inventory Scale (ARB-12) containing 12 items and having Cronbach's alpha of .928; and (3) Adolescent Violent Behavior Inventory Scale (AVB -14) containing 14 items and having Cronbach's alpha of .938. The results showed that of the sample was at risk of violence, while 44.8 percent had no risk of exposure to violent behavior. Behavior with risk of violent behavior and violent behavior had levels of 66.8 and 64.6 percent respectively. There was a gender factor negatively associated with low risk of violent behavior ($r=-.34$, $p=.001$) and violent behavior ($r=-.35$, $p=.000$).

Conclusion: A tool has been produced for vocational students in assessing attitude level of violent behavior as a guide to better adaptation or in seeking out help from teachers. It is also a fool for teachers/parents in evaluating and screening adolescents' attitude and risk behavior. This tool is useful in evaluating the overall problem, providing counseling and resolving violent behavior in vocational students.

Keywords: adolescent, violent behavior, vocational students.

J Psychiatr Assoc Thailand 2012; 57(1): 1-18

* Nakhon Ratchasima Rajanagarindra Psychiatric Hospital

** Office of consultants, Department of Mental Health

*** Nursing division, Srithunya hospital, Department of Mental Health

บทนำ

สถานการณ์การก่อความรุนแรงของวัยรุ่น เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นมานาน ถึงแม้จะมีการศึกษา ถึงสาเหตุ และวิธีการป้องกันแก้ไข แต่นับวันปัญหา การใช้ความรุนแรงในวัยรุ่นกลับยิ่งทวีความรุนแรง มากขึ้น ทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ ยกตัวอย่าง เช่น เมื่อวันที่ 16 เมษายน 2550 นักศึกษามหาวิทยาลัย เวอร์จิเนียเทค ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้ยิงนักศึกษามหาวิทยาลัยเดียวกันเสียชีวิต 32 คน และมีผู้บาดเจ็บ อีกกว่า 20 คน โดยผู้ก่อเหตุได้ฆ่าตัวตายในเวลาต่อมา และเหตุการณ์การยิงนักเรียนด้วยตัวเองที่โรงเรียน อาชีวศึกษาแห่งหนึ่งในเมืองโคฮาลาจี ประเทศฟินแลนด์ เมื่อวันที่ 23 กันยายน 2551 ทำให้มีผู้เสียชีวิต 11 คน และได้รับบาดเจ็บ 2 คน หลังจากนั้นนักเรียนผู้ก่อเหตุ รุนแรงได้ยิงตัวตายในเวลาต่อมา สำหรับในประเทศไทย เหตุการณ์ทะเลาะวิวาท และการใช้ความรุนแรงของ นักเรียนอาชีวศึกษาเป็นปัญหาสืบเนื่องมาหลาย ทศวรรษ ปัจจุบันการทะเลาะวิวาท และการใช้ ความรุนแรงของนักเรียนอาชีวศึกษายังคงอยู่ และ เกิดขึ้นหลายแห่งมากบ้างน้อยบ้าง

สถิติจากกองบัญชาการตำรวจนครบาล¹ พบว่า มีการรับแจ้งเหตุนักเรียนตีกันในปี พ.ศ. 2552 จำนวน 2,619 ครั้ง และระหว่างเดือนมกราคม-กันยายน ในปี พ.ศ. 2553 จำนวน 2,132 ครั้ง ซึ่งมีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จากปี พ.ศ. 2548 ที่มีจำนวน 1,673 ครั้ง² ในขณะที่ รายงานการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนของกรมพินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชน³ มีจำนวนคดีที่เด็กและ เยาวชนถูกดำเนินคดี ปี พ.ศ. 2553 จำแนกตามสาเหตุ แห่งการกระทำผิด ในสาเหตุการทะเลาะวิวาท จำนวน 2,084 คดี

การใช้ความรุนแรงของนักเรียนอาชีวศึกษามีทั้ง การทำร้ายกันด้วยเหตุทะเลาะวิวาทส่วนตัวที่ไม่เกี่ยวกับ สถาบันที่ตนศึกษา และอีกส่วนหนึ่งเป็นเรื่องของศักดิ์ศรี

สถาบันโดยตรง สะท้อนให้เห็นความรุนแรงที่ถูกยก กระดับขึ้นเป็น ระดับสถาบัน (Institutionalized) ซึ่งดำรง อยู่และสืบทอดจากรุ่นพี่สู่อุ่นน้อง ด้วยความเชื่อที่ว่า ทุกคนมีอัตลักษณ์หนึ่งเดียวกัน และอัตลักษณ์นั้นผูกโยง อย่างแนบแน่นกับสถาบันการศึกษาซึ่งได้รับการเทิดทูน เหมือนสิ่งศักดิ์สิทธิ์ หากใครมาดูหมิ่น หรือละเมิด ด้วยวิธีการใดก็ตาม ถือเป็นความชอบธรรมที่จะถูก ตอบโต้กลับ ความรุนแรงเช่นนี้ถูกขยายไปในระดับ มัธยมศึกษา จนกลายเป็นวัฒนธรรมแห่งความรุนแรง ระดับสถาบัน² ในบริบททางสังคม ความรุนแรง ดังกล่าวนี้นี้ ไม่เพียงแต่จะก่อให้เกิดการตายก่อนวัย อันควร การบาดเจ็บและพิการ แต่ยังส่งผลกระทบต่อ รุนแรงและยาวนาน ต่อสภาพจิตใจของตัววัยรุ่นเอง และผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งส่งผลกระทบต่อระบบสังคม โดยรวม เช่น การเพิ่มค่าใช้จ่ายทางสาธารณสุข สวัสดิการสังคม และการให้บริการทางกระบวนการ ยุติธรรม การสูญเสียทรัพย์สินสาธารณะ และลดการ เพิ่มผลผลิตของชาติ⁴⁻⁵

ตามแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความรุนแรง ความรุนแรงในวัยรุ่น เป็นการกระทำความรุนแรงทางตรง (personal violence) ต่อบุคคล หรือกลุ่มคนอื่น⁶ พบความรุนแรงในลักษณะของพฤติกรรมรุนแรงต่อ ร่างกาย โดยการใช้อำกำลังหรืออาวุธทำให้ได้รับบาดเจ็บ พฤติกรรมรุนแรงต่อจิตใจ โดยทำให้ผู้ถูกกระทำเกิด ความเสียใจ ปวดร้าว หรือหวาดกลัว และพฤติกรรม รุนแรงทางเพศ โดยการลวนลาม หรือละเมิดสิทธิ ทางเพศ⁷ ซึ่งแท้จริงแล้วความรุนแรงในวัยรุ่นมีสาเหตุ มาจากปัจจัยหลายประการ⁸⁻¹⁰ ตั้งแต่ปัจจัยระดับบุคคล เช่น การมีปัญหาทางบุคลิกภาพ และพฤติกรรมตั้งแต่ วัยเด็ก การมีภาวะซึมเศร้า และการคิดฆ่าตัวตาย ระดับครอบครัว เช่น การเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสม การถูก กระทำทารุณจากคนในครอบครัว ระดับกลุ่มเพื่อน เช่น กลุ่มเพื่อนมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา ส่วนระดับ

ชุมชน เช่น การเข้าถึงสารเสพติด และแอลกอฮอล์ได้ง่าย และระดับสังคม เช่น สภาพความเป็นอยู่ที่แออัด ดึงเครียด กฎหมายที่ไม่รัดกุม เป็นต้น จากการศึกษา¹⁸ พบว่า วัยรุ่นที่มีปัจจัยเสี่ยงมาก ส่งผลให้เกิดปัญหาทางพฤติกรรมได้มาก ไม่เฉพาะพฤติกรรมรุนแรงต่อผู้อื่น แต่รวมถึงการติดสารเสพติด การฆ่าตัวตาย และการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ในทางกลับกัน หากวัยรุ่นมีปัจจัยป้องกันมาก ทั้งในระดับบุคคล มีทักษะชีวิตที่ดี สามารถรับมือกับปัญหาในชีวิตได้ดี รวมทั้งปัจจัยทางสภาพแวดล้อมอื่นๆ อาทิ การได้รับการเลี้ยงดูที่เหมาะสมจากครอบครัว มีบทบาททางบวกในกลุ่มเพื่อน มีชุมชนที่เข้มแข็ง เอื้อเฟื้อ มีกฎหมายที่เคร่งครัด จะพบปัญหาน้อย และสามารถใช้ชีวิตในโรงเรียน และสังคมได้อย่างมีความสุข

ดังนั้น ในส่วนของการป้องกันปัญหาคความรุนแรงในวัยรุ่น จะต้องร่วมมือกันจากทุกส่วนของสังคมอย่างเป็นระบบ ไม่ว่าจะเป็น ครอบครัว โรงเรียน และระบบกระบวนการยุติธรรม⁵⁻¹⁰ องค์การอนามัยโลก¹⁰ แบ่งระดับของการป้องกันความรุนแรงออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ การป้องกันด้านตัวบุคคล โดยการเสริมสร้างทัศนคติและพฤติกรรมที่ดี โดยการให้การศึกษาคพัฒนาทักษะทางสังคม การบำบัดรักษาผู้ที่มีความผิดปกติทางจิตที่มีความเสี่ยงต่อการมีพฤติกรรมรุนแรง การป้องกันด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว โดยเสริมสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีงามในครอบครัว การให้คำแนะนำปรึกษา ครอบครัวบำบัด และอบรมทักษะความสัมพันธ์ทางด้านชุมชน เป็นการสร้างความรับรู้และตื่นตัวให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในการร่วมแก้ปัญหา โดยให้ข้อมูลข่าวสารแก่สาธารณะ ปรับปรุงแก้ไขสภาพแวดล้อม ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และจัดระบบการดูแลร่วมกัน ส่วนการป้องกันด้านสังคม โดยการปรับปรุงแก้ไขนโยบาย และการจัดการด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และกฎหมาย

ที่ผ่านมา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตร.) ได้มีความพยายามในการวางนโยบาย และมาตรการป้องกันแก้ไขปัญหาคการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษามาโดยตลอด แต่ปัญหาคดังกล่าวก็ยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก การป้องกันแก้ไขปัญหาคอย่างขาดความเป็นระบบ และขาดความร่วมมือของทุกภาคส่วน นอกจากนี้ มาตรการต่างๆ เน้นการดำเนินการทางสังคม โดยยังให้ความสำคัญเรื่องปัจจัยภายในตัวบุคคลไม่มากนัก ซึ่งการปรับเปลี่ยนทัศนคติ และพฤติกรรมของนักเรียนเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญที่ส่งผลต่อการเกิดพฤติกรรมรุนแรง^{4,7,9} โดยจะช่วยลดปัจจัยเสี่ยง และพัฒนาปัจจัยป้องกันภายในตัวนักเรียนได้^{5,8,11-13}

ดังนั้น ในส่วนของการเสริมสุขภาพจิต ซึ่งเป็นกรมวิชาการในการพัฒนาองค์ความรู้ และเทคโนโลยีด้านสุขภาพจิต ส่งเสริมป้องกันปัญหาสุขภาพจิตของประชาชนทุกกลุ่มวัย ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหา การให้ความรุนแรงของนักเรียนอาชีวศึกษา โดยเห็นว่าการพัฒนาเครื่องมือในการประเมิน และคัดกรองกลุ่มเสี่ยง เพื่อให้ครูที่ปรึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปเป็นเครื่องมือในการทำงานซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการช่วยเหลือ และลดพฤติกรรมรุนแรงของนักเรียนอาชีวศึกษาอย่างเป็นระบบต่อไป

วิธีการศึกษา

ประชากร ได้แก่ นักเรียนอาชีวศึกษาประเภทวิทยาลัยระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ที่สังกัดรัฐบาล และเอกชน จากสถาบันการอาชีวศึกษาในเขต

กรุงเทพมหานคร เขต 1, 2 และ 3 ที่มีสถานศึกษา ประเภทวิทยาลัยเทคนิคทั้งหมด 110 สถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลาย ขั้นตอน (multi-state sampling) จากสถาบันการอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร เขต 1, 2 และ 3 ทั้งหมด 110 แห่ง ได้โรงเรียนที่เป็นตัวแทนมา 1 โรงเรียน จากนั้น สุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling)

ขั้นตอนในการพัฒนาแบบประเมิน มีดังนี้

1. ทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงในนักเรียนอาชีวศึกษา ทั้งในและต่างประเทศ จำนวน 96 เรื่อง พบเครื่องมือการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับบริบทของสังคมไทย จำนวน 9 ชิ้น เป็นแบบประเมินพฤติกรรมก้าวร้าว และการใช้ความรุนแรงของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 ชิ้น¹⁴ แบบประเมินเกี่ยวกับค่านิยม ความเชื่อ ทศนคติ และความคิดเห็นเกี่ยวกับความรุนแรงของนักเรียนอาชีวศึกษา จำนวน 3 ชิ้น¹⁵⁻¹⁷ แบบประเมินเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงของวัยรุ่น จำนวน 2 ชิ้น¹⁸⁻¹⁹ แบบประเมินเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดของวัยรุ่น และนักเรียนอาชีวศึกษา จำนวน 3 ชิ้น²⁰⁻²² มีจำนวนข้อคำถามตั้งแต่ 25-173 ข้อ ทุกชิ้นผ่านการทดสอบคุณภาพเครื่องมือโดยการทดสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) และเครื่องมือส่วนใหญ่วิเคราะห์ค่าความเที่ยงแบบสอดคล้องภายใน (internal consistency reliability) โดยการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (cronbach's alpha coefficient) พบค่าอัลฟา ตั้งแต่ 0.70 - 0.89

2. ทำการวิเคราะห์ข่าวพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในนักเรียนอาชีวศึกษาจากหนังสือพิมพ์รายวัน ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2548- 2549 และการสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาปัจจัยและกลไกการเกิดพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในนักเรียนอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ การสัมภาษณ์กลุ่มอาจารย์

จากวิทยาลัยอาชีวศึกษา (focus group interview) ที่มีประสบการณ์ในการจัดการกับปัญหาความรุนแรงของนักเรียนอาชีวศึกษา จำนวน 9 คน เป็นอาจารย์ฝ่ายปกครอง และอาจารย์ประจำชั้น มีผู้สัมภาษณ์ 1 คน ต่ออาจารย์ 9 คน ผู้สัมภาษณ์เป็นจิตแพทย์ ที่ผ่านการอบรมการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้เวลาในการสัมภาษณ์ประมาณ 1 ชั่วโมง 15 นาที และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกนักเรียนอาชีวศึกษา (in-depth interviews) ที่สมัครใจเข้าร่วมการศึกษาเคยพบเห็นพฤติกรรม การใช้ความรุนแรงในนักเรียนอาชีวศึกษา หรือมีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความรุนแรงทางสื่อต่างๆ มาก่อน หรือที่เคยมีพฤติกรรมรุนแรง จำนวน 6 คน เรียนอยู่ชั้น ปวช.ปีที่ 1-3 มีผู้สัมภาษณ์ 1 คน ต่อนักเรียน 1 คน ผู้สัมภาษณ์ ได้แก่ พยาบาลจิตเวชที่มีประสบการณ์ในการวิจัย และการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้เวลาในการสัมภาษณ์ ประมาณ 1 ชั่วโมง 15 นาที

3. พัฒนาแบบประเมินเพื่อใช้ในการดำเนินงานตามมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษา กำหนดองค์ประกอบ และสร้างแนวคำถามจากผลข้อ 1 และ 2 จากนั้นตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องการใช้ความรุนแรงในนักเรียนอาชีวศึกษา 3 ท่าน ได้แก่ นักจิตวิทยา อาจารย์ทางด้านจิตวิทยาสังคม และอาจารย์โรงเรียนอาชีวศึกษา แล้วปรับปรุงข้อคำถามให้มีเนื้อหาและสำนวนภาษาที่เหมาะสมจากนั้น นำผลการประเมินมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of congruence: IOC) โดยทำการปรับปรุงข้อคำถามที่มีค่า IOC น้อยกว่า 0.50 ได้แบบประเมินเบื้องต้น มีข้อคำถามทั้งสิ้น 217 ข้อ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ทศนคติต่อความรุนแรง มี 64 ข้อ พฤติกรรมเสี่ยงต่อความรุนแรง มี 72 ข้อ และพฤติกรรมรุนแรง มีข้อ 81 ข้อ เป็นมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ (5-rating scale) และกำหนดเกณฑ์การแปล

ผลคะแนน โดยคำนวณช่วงคะแนนพิสัยตามสูตร²³ ดังนี้

$$\text{ช่วงคะแนน} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{ระดับชั้นของคะแนน}}$$

4. นำแบบประเมินไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนอาชีวศึกษา จำนวน 30 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS for Windows โดยประเมินค่าความสอดคล้องภายใน (internal consistency reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficients) ของแบบประเมินทั้งฉบับและขององค์ประกอบแต่ละด้าน แล้ววิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับคะแนนรวมทุกข้อ (correlated item-total correlation; CITC) จากนั้น วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก โดยการจัดกลุ่มผู้ที่ได้คะแนนรวมที่สูงกว่าหรือเท่ากับเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75 เป็นกลุ่มคะแนนรวมสูงหรือกลุ่มสูง และกลุ่มผู้ที่ได้คะแนนรวมที่ต่ำกว่าหรือเท่ากับเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 เป็นกลุ่มที่ได้คะแนนรวมต่ำหรือกลุ่มต่ำ จากนั้นเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายข้อของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำโดยการทดสอบสถิติที (t-test) คัดเลือกข้อคำถามที่มีอำนาจจำแนกสูง หรือมีค่า < .05 และมีค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับคะแนนรวมทุกข้อ (CITC) ผ่านเกณฑ์ค่า rวิกฤต (critical r) ที่ > .30

เมื่อตัดข้อคำถามที่ไม่ผ่านเกณฑ์ออก ได้ข้อคำถามของแบบประเมินทั้งฉบับ จำนวน 140 ข้อ มีความเที่ยงเท่ากับ 0.985 ประกอบด้วย ด้านทัศนคติต่อความรุนแรง จำนวน 38 ข้อ มีความเที่ยง เท่ากับ 0.963 ด้านพฤติกรรมเสี่ยงต่อความรุนแรง จำนวน 51 ข้อ มีความเที่ยง เท่ากับ .938 และด้านพฤติกรรมรุนแรง จำนวน 51 ข้อ มีความเที่ยง เท่ากับ 0.972

5. นำแบบประเมินไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนอาชีวศึกษา จำนวน 96 คน เพื่อตัดข้อคำถามด้วยวิธีการทางสถิติอีกครั้ง โดยคัดเลือก

ข้อคำถามที่มีค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับคะแนนรวมทุกข้อ (CITC) สูงที่สุด 30 อันดับแรก ร่วมกับการพิจารณาความเหมาะสมของบริบทของข้อคำถามโดยผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ได้จำนวนข้อคำถามที่เหมาะสมในการนำไปใช้จริง จากนั้น ปรับแบบประเมินออกเป็น 3 ฉบับ ได้แก่ แบบประเมินความคิดเห็นทางสังคมสำหรับวัยรุ่น แบบประเมินพฤติกรรมเสี่ยงสำหรับวัยรุ่น และแบบประเมินผลพฤติกรรมรุนแรงสำหรับวัยรุ่น จนได้แบบประเมินเพื่อใช้ในการดำเนินงานตามมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาคความรุนแรงของนักเรียนนักศึกษาฉบับสมบูรณ์

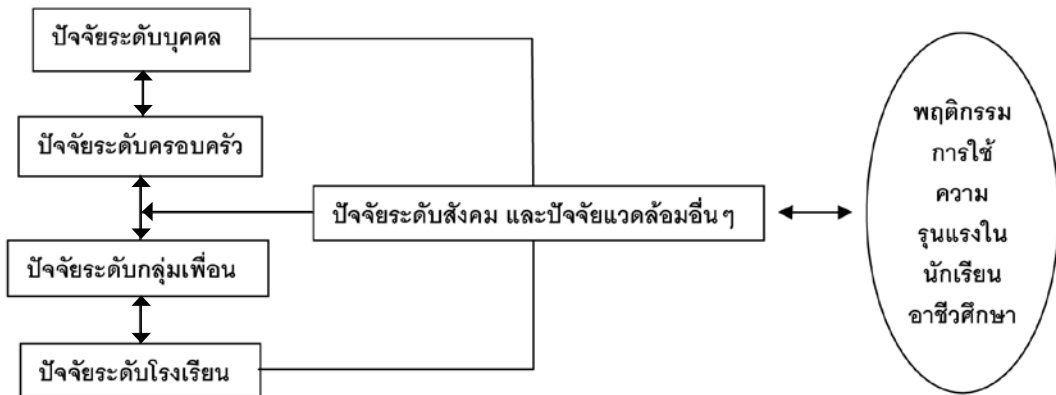
วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณของกลุ่มตัวอย่างโดยวิเคราะห์สถิติพื้นฐานเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (mean) และร้อยละ (percentage) และวิเคราะห์ค่าสถิติเชิงอนุมาน (inferential statistics) ได้แก่ การศึกษาความสัมพันธ์ด้วยวิธี Spearman rank correlation

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาเชิงคุณภาพ

จากการทบทวนวรรณกรรม และการสัมภาษณ์กลุ่มอาจารย์จากวิทยาลัยอาชีวศึกษา (focus group interview) และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกนักเรียนอาชีวศึกษา (in-depth interviews) สามารถจำแนกปัจจัยการเกิดพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในนักเรียนอาชีวศึกษา (ตามรูปที่ 1) ดังนี้

1. ปัจจัยระดับบุคคล ประกอบด้วย ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ลักษณะทางร่างกาย ลักษณะทางจิตใจ ความเชื่อ ทัศนคติ และค่านิยมต่อการใช้ความรุนแรง ปัญหาด้านการเรียน จริยธรรม และพฤติกรรมเบี่ยงเบน

รูปที่ 1 ปัจจัย และกลไกการเกิดพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในนักเรียนอาชีวศึกษา

2. ปัจจัยระดับครอบครัว ประกอบด้วย ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของบิดามารดา การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว บทบาทของบิดามารดา ความสัมพันธ์ในครอบครัว ความรุนแรงในครอบครัว ค่านิยมของครอบครัวต่อเด็ก ทศนคติของเด็กที่มีต่อบิดามารดา และความผิดปกติทางด้านร่างกาย และจิตใจของผู้ใหญ่ในครอบครัว

3. ปัจจัยระดับกลุ่มเพื่อน ประกอบด้วย ลักษณะนิสัยของกลุ่มเพื่อน ค่านิยมในกลุ่มเพื่อน พฤติกรรมกลุ่ม ทศนคติที่นักเรียนมีต่อเพื่อน และค่านิยมของรุ่นพี่-รุ่นน้อง

4. ปัจจัยระดับโรงเรียน ประกอบด้วย การอบรมสั่งสอนของครูอาจารย์ ความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน ทศนคติของนักเรียนต่อโรงเรียน และครูอาจารย์ ลักษณะการเรียนการสอน และกิจกรรม บรรยากาศในโรงเรียน การประสานงานเครือข่ายระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครอง และระหว่างผู้ปกครองกับผู้ปกครอง และนโยบายเรื่องความรุนแรงของสถาบันการศึกษา

5. ปัจจัยระดับสังคม และสิ่งแวดล้อมอื่นๆ ประกอบด้วย สภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย นักเรียนต่างสถาบัน และบุคคลภายนอก สื่อมวลชน การแข่งขัน และเชียร์กีฬา เรื่องขู่สาว การแพร่กระจายและการเข้าถึง

ของอาวุธปืน การแพร่กระจายของยาเสพติด การมีอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียน นำมาใช้เป็นอาวุธได้ การเปิด-ปิด สถานบันเทิง อัตราการเพิ่มของประชากร การอยู่ในสถานที่ชุมนุม ซึ่งสามารถก่อเหตุได้ง่าย ความห่างเหินจากศาสนา และมาตรการทางสังคม และการบังคับใช้กฎหมาย

ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลซึ่งกันและกันในการก่อให้เกิดพฤติกรรมรุนแรง โดยระดับการแสดงพฤติกรรมรุนแรงของนักเรียนอาจขึ้นอยู่กับลักษณะของปัจจัย และระดับอิทธิพลของปัจจัยที่นักเรียนได้รับ โดยแต่ละปัจจัยได้แก่ ปัจจัยระดับบุคคล ปัจจัยระดับครอบครัว ปัจจัยระดับกลุ่มเพื่อน และปัจจัยระดับโรงเรียน ตัวใดตัวหนึ่งเป็นปัจจัยหลัก และปัจจัยอื่นเป็นตัวสนับสนุน โดยมีปัจจัยระดับสังคม และปัจจัยแวดล้อมอื่นๆ เป็นตัวกระตุ้นให้พฤติกรรมการใช้ความรุนแรงเกิดเร็วขึ้น หรือช้าลง ซึ่งแต่ละปัจจัยมีความสอดคล้องเกี่ยวเนื่องกัน ส่งผลต่อกัน มีอิทธิพลที่จะสามารถเพิ่ม หรือลดโอกาสของการเกิดพฤติกรรมรุนแรงได้

แบบประเมินเพื่อใช้ในการดำเนินงานตามมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาคู่ทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษา ประกอบด้วยแบบประเมิน 3 ฉบับ ได้แก่

1. แบบประเมินความคิดเห็นทางสังคม สำหรับวัยรุ่น - ฉบับ 10 คำถาม (Adolescent Social View Scale - 10 items; ASV-10) มีค่าความเที่ยง (Cronbach's alpha) เท่ากับ .914 (\bar{X} = 2.83, sd = 1.095) เป็นแบบประเมินสำหรับนักเรียนประเมินตนเอง เป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (5-rating scale) คือไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไม่เห็นด้วย เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยพอๆ กัน เห็นด้วย และเห็นด้วยอย่างยิ่ง มีค่าคะแนนตั้งแต่ 1-5 คะแนน การแปลผลคะแนนรวม คะแนนตั้งแต่ 10-20 คะแนน หมายถึง ไม่มีความเสี่ยง คะแนนรวม ตั้งแต่ 21-30 คะแนน หมายถึง มีความเสี่ยงเล็กน้อย คะแนนรวม ตั้งแต่ 31-40 คะแนน หมายถึง มีความเสี่ยงปานกลาง และคะแนนรวม ตั้งแต่ 41-50 คะแนน มีความเสี่ยงมาก

2. แบบประเมินพฤติกรรมเสี่ยงสำหรับวัยรุ่น ฉบับ 12 คำถาม (Adolescent Risk Behavior Inventory-12 items; ARB-12) มีค่าความเที่ยง (Cronbach's alpha) เท่ากับ .928 (\bar{X} = .76, sd = 1.111) เป็นแบบประเมินสำหรับครู/ผู้ปกครองประเมินนักเรียน เป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (5-rating scale) คือ ไม่เคยทำเลย ทำนานๆ ครั้ง ทำเป็นบางครั้ง ทำค่อนข้างบ่อย และทำเป็นประจำ มีค่าคะแนนตั้งแต่ 0-4 คะแนน การแปลผลคะแนนรวม คะแนนตั้งแต่ 0-14 คะแนน หมายถึง ไม่มีความเสี่ยง คะแนนรวม ตั้งแต่ 15-28 คะแนน หมายถึง มีความเสี่ยงเล็กน้อย คะแนนรวม ตั้งแต่ 29-42 คะแนน หมายถึง มีความเสี่ยงปานกลาง และคะแนนรวม ตั้งแต่ 43-56 คะแนน มีความเสี่ยงมาก

แบบประเมินทั้ง 2 ฉบับข้างต้น เมื่อพบผู้ที่ไม่เสี่ยง/กลุ่มเสี่ยงเล็กน้อย ครู/อาจารย์ที่ปรึกษาควรเสริมสร้างทักษะชีวิต และส่งเสริมการทำกิจกรรมเสริมหลักสูตร ส่วนกลุ่มเสี่ยงปานกลาง/มาก ครู/อาจารย์ที่ปรึกษาควรดำเนินการ 5 มาตรการ ได้แก่ กิจกรรมเยี่ยมบ้าน หรือพบปะสนทนากับผู้ปกครอง จัดกิจกรรมซ่อมเสริมให้นักเรียนลดปัญหาการเรียน หา buddy ที่ดีให้

เป็นกัลยาณมิตรดูแลเรื่องการเรียน การทำกิจกรรม ทำกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อส่งเสริมคุณค่าในตนเอง ส่งเสริมให้มีบทบาทในห้องเรียน เพื่อสร้างความภูมิใจในทางบวก และควรมีการเฝ้าระวังการขาดเรียน อย่างใกล้ชิด หากพบการขาดเรียนจะต้องพบผู้ปกครอง และนักเรียนทันที ภายใน 2 วัน เพื่อพูดคุยปัญหา และหาข้อตกลงเรื่องพฤติกรรม หากมีปัญหาก็ควรพิจารณาปรึกษาครูแนะแนว

3. แบบประเมินผลพฤติกรรมรุนแรงสำหรับวัยรุ่น ฉบับ 14 คำถาม (Adolescent Violent Behavior Inventory-14 items; AVB-14) มีค่าความเที่ยง (Cronbach's alpha) เท่ากับ .938 (\bar{X} = .90, sd = 1.125) เป็นแบบประเมินสำหรับครู/ผู้ปกครองประเมินนักเรียน เป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (5-rating scale) คือ ไม่เคยทำเลย ทำนานๆ ครั้ง ทำเป็นบางครั้ง ทำค่อนข้างบ่อย และทำเป็นประจำ มีค่าคะแนนตั้งแต่ 0-4 คะแนน การแปลผลคะแนนรวม คะแนนตั้งแต่ 0-14 คะแนน หมายถึง ไม่มีความเสี่ยง คะแนนรวม ตั้งแต่ 15-28 คะแนน หมายถึง มีความเสี่ยงเล็กน้อย คะแนนรวม ตั้งแต่ 29-42 คะแนน หมายถึง มีความเสี่ยงปานกลาง และคะแนนรวม ตั้งแต่ 43-56 คะแนน มีความเสี่ยงมาก โดยเมื่อพบผู้ที่มีพฤติกรรมมาก ควรมีการจัดค่าย/กิจกรรมเฉพาะเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และติดตามการเปลี่ยนแปลงทุกปลายภาคเรียน

ผลการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนอาชีวศึกษา จำนวน 96 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย 63 คน และเพศหญิง 33 คน คิดเป็นร้อยละ 65.6 และ 34.4 ตามลำดับ มีอายุตั้งแต่ 15-21 ปี และมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 17.37 ปี (SD = 1.41) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อความรุนแรงเป็นความเสี่ยงเล็กน้อย คิดเป็นร้อยละ 44.8 ส่วนด้านพฤติกรรมเสี่ยงต่อความรุนแรง และด้านพฤติกรรมรุนแรงส่วนใหญ่ไม่มีความเสี่ยง คิดเป็นร้อยละ 68.8 และ 64.6 ตามลำดับ

ตารางที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อความรุนแรง พฤติกรรมเสี่ยงต่อความรุนแรง และพฤติกรรมรุนแรงกับปัจจัยด้านเพศ

ความรุนแรง	เพศ	
	R	p-value
ทัศนคติต่อความรุนแรง	-.113	.272
พฤติกรรมเสี่ยงต่อความรุนแรง	-.343**	.001
พฤติกรรมรุนแรง	-.352**	.000

* = $p < .05$, ** = $p < .01$

ผลการทดสอบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อความรุนแรง พฤติกรรมเสี่ยงต่อความรุนแรง และพฤติกรรมรุนแรง พบว่า ปัจจัยด้านเพศสัมพันธ์ทางลบในระดับต่ำกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อความรุนแรง ($r = -.34$, $p = .001$) และพฤติกรรมรุนแรง ($r = -.35$, $p = .000$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 โดยเพศชายมีความเสี่ยงมากกว่าเพศหญิง (ตารางที่ 1)

วิจารณ์

จากการตรวจสอบคุณสมบัติของแบบประเมินตามแนวทางการสร้างเครื่องมือทางจิตวิทยา²⁴⁻²⁵ พบว่าแบบประเมินทั้ง 3 ฉบับ มีความตรง และความเที่ยงที่เหมาะสม เนื่องจากได้ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยผู้เชี่ยวชาญผ่านการหาค่าอำนาจจำแนก (item discrimination) ซึ่งข้อคำถามสามารถแยกกลุ่มผู้มีความเสี่ยงต่อพฤติกรรมรุนแรงสูง และต่ำออกจากกันได้ และได้ผ่านการหาค่าความสอดคล้องภายใน (internal consistency reliability) โดยพบว่า มีความสอดคล้องสูง นอกจากนี้ ได้ประเมินความสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับคะแนนรวมของแบบประเมินทั้ง 3 ฉบับ พบว่าอยู่ในระดับสูงเช่นเดียวกัน

เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ในการจัดระดับคุณภาพแบบประเมินของ Robinson, และคณะ²⁶ ซึ่ง Hamburger และคณะ²⁷ ได้นำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการคัดเลือก

และรวบรวมแบบประเมินเกี่ยวกับความรุนแรงในเชิงทัศนคติ พฤติกรรม และอิทธิพลจากกลุ่ม จำนวน 170 ชิ้น และ Dahlberg และคณะ²⁸ ได้นำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการคัดเลือก และรวบรวมแบบประเมินเกี่ยวกับประสบการณ์การถูกรังแก การตกเป็นเหยื่อ การเป็นผู้กระทำผิด และการเป็นผู้เห็นเหตุการณ์ จำนวน 33 ชิ้น เมื่อนำเกณฑ์ดังกล่าวมาพิจารณา แบบประเมินเพื่อใช้ในการดำเนินงานตามมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษา พบว่าค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถาม และค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา อยู่ในระดับสูงสุด คือ ควรนำไปเป็นแบบอย่าง (exemplary) อย่างไรก็ตาม เกณฑ์ในการพิจารณาคุณภาพดังกล่าว ยังประกอบด้วย การหาความเชื่อมั่นด้วยการสอบซ้ำ (test-retest reliability) ความเที่ยงตรงเชิงเหมือน (convergent validity) โดยการทดสอบความสัมพันธ์กับแบบประเมินที่คล้ายกัน และความเที่ยงตรงเชิงจำแนก (discriminant validity) โดยการทดสอบความแตกต่างกับแบบประเมินอื่นที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกัน การศึกษาในอนาคตจึงควรพิจารณาคุณภาพของแบบประเมินในประเด็นเหล่านี้ด้วย

ด้านการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างสุ่มได้จากสถาบันการศึกษาจำนวน 1 แห่ง ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรสุ่มกลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่ขึ้น และครอบคลุมกลุ่มประชากรมากขึ้น เพื่อให้เป็นตัวแทนของประชากรที่ดี โดยควรมีการหาเกณฑ์ปกติ (norm)

และหาจุดตัด (cut-off point) เพื่อเปรียบเทียบคะแนนของผู้ทำแบบประเมินกับผู้ทำแบบประเมินรายอื่นๆ และเพื่อให้มีเกณฑ์มาตรฐานในการประเมิน เพื่อความถูกต้องเหมาะสมในการนำไปใช้ของหน่วยงาน หรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องต่อไป นอกจากนี้ ในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจำนวนมากขึ้น จะสามารถวิเคราะห์องค์ประกอบ (factor analysis) ของแบบประเมิน ซึ่งสามารถทดสอบว่า แบบประเมินมุ่งวัดลักษณะปัจจัยใดสอดคล้องกับโครงสร้างทฤษฎีของปัจจัยนั้นๆ เพียงใด ซึ่งเป็นการวัดส่วนประกอบได้ครอบคลุมโครงสร้างทางทฤษฎีของลักษณะปัจจัยที่สนใจ²⁹ โดยจะต้องมีกลุ่มตัวอย่าง เป็น 20 เท่าของจำนวนข้อคำถาม³⁰ เพื่อพัฒนาให้แบบประเมินมีประสิทธิภาพ และมีความสมบูรณ์มากขึ้น

เมื่อพิจารณาผลการศึกษาคความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อความรุนแรง พฤติกรรมเสี่ยงต่อความรุนแรง และพฤติกรรมรุนแรงกับปัจจัยด้านเพศ สอดคล้องกับการวิเคราะห์ข่าวที่พบว่า นักเรียนอาชีวศึกษาเพศชาย (ร้อยละ 81.48) ก่อเหตุรุนแรงมากกว่าหญิง (ร้อยละ 18.52) รวมทั้งจากการศึกษาพบว่า เพศ และผลการเรียนที่แตกต่างกันส่งผลต่อการใช้ความรุนแรงแตกต่างกัน²⁸ โดยพบว่า เพศชายมีความรุนแรงมากกว่าหญิง และผู้ที่มีผลการเรียนไม่ดีมีความรุนแรงมากกว่าผู้ที่มีผลการเรียนดี อย่างไรก็ตาม ในการพัฒนาแบบประเมินไม่สามารถที่จะประเมินถึงปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องได้ทั้งหมด จึงเป็นการคัดเลือกปัจจัยซึ่งได้พิจารณาจากการศึกษาเชิงปริมาณ และคุณภาพแล้วว่ามีมีความสำคัญต่อการเกิดพฤติกรรมรุนแรง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นปัจจัยภายในตัวบุคคล อย่างไรก็ดี ปัจจัยจากสภาพแวดล้อมภายนอกก็เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรุนแรงเช่นเดียวกัน ประเวศ ต้นติพิวัฒน์สกุล⁹ กล่าวถึงปัจจัยระดับสังคมที่ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมรุนแรง ได้แก่ ความยากจน สภาพความเป็นอยู่ที่แออัด ครอบครัว และสื่อมวลชน เป็นต้น ส่วนการศึกษาของ Zavaschi และคณะ³¹

พบว่า การที่วัยรุ่นเกี่ยวข้องกับความรุนแรงสัมพันธ์กับการที่วัยรุ่นไม่ได้อาศัยอยู่กับพ่อแม่ ดังนั้น ในการศึกษาครั้งต่อไปควรพิจารณาถึงปัจจัยภายนอกมากยิ่งขึ้น

ส่วนองค์ประกอบของปัจจัยที่นำมาพัฒนาแบบประเมินนั้น ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ทัศนคติต่อความรุนแรง พฤติกรรมเสี่ยงต่อความรุนแรง และพฤติกรรมรุนแรงของนักเรียนอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญและน่าจะมีอิทธิพลซึ่งกันและกัน ดังนั้นในการศึกษาในอนาคตควรศึกษาการวิเคราะห์เส้นทาง (path analysis) เพื่อศึกษาอิทธิพลระหว่างตัวแปรต่างๆ ทั้งทางตรง และทางอ้อม โดยที่แต่ละปัจจัยอาจส่งผลต่อพฤติกรรมรุนแรงได้ต่างกัน ดังนั้น ในการต่อยอดงานวิจัย จึงควรศึกษาคความสัมพันธ์ และระดับอิทธิพลของแต่ละปัจจัย เพื่อเป็นการพัฒนาองค์ความรู้ และหาวิธีป้องกันแก้ไขที่มีประสิทธิภาพต่อไป

สรุป

มีเครื่องมือสำหรับนักเรียนอาชีวศึกษาในการประเมินระดับทัศนคติต่อพฤติกรรมรุนแรงของตนเอง เพื่อเป็นแนวทางในการปรับตัว หรือขอความช่วยเหลือจากครู และมีเครื่องมือสำหรับครู/ผู้ปกครองในการประเมินและคัดกรองนักเรียนที่มีทัศนคติ และพฤติกรรมเสี่ยงต่อความรุนแรง เพื่อเป็นการประเมินภาพรวมของปัญหา และเป็นประโยชน์ในการให้การดูแลช่วยเหลือ และแก้ไขพฤติกรรมรุนแรงของนักเรียนอาชีวศึกษาต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณนายแพทย์ศักดิ์ดา กาญจนวิโรจน์กุล ผู้อำนวยการโรงพยาบาลศรีธัญญา ผู้สนับสนุนการดำเนินงานให้เป็นไปได้ด้วยดีถึง อมรากลุอินโอสานนท์ นักจิตวิทยาคลินิก ระดับชำนาญการพิเศษ อาจารย์ชาพงษ์ ประทุมวิณี รองผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง และอาจารย์ ดร. อภิษฎาไชยวุฒิภรณ์วานิช อาจารย์ประจำสาขาวิชาจิตวิทยา

สังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือ และให้คำปรึกษาให้การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ขอขอบคุณคณาจารย์ และนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมการศึกษาในครั้งนี้เป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

1. Metropolitan Police Bureau. Metropolitan police crime statistics [Online]. Retrieved from: <http://www.thaimetropolice.com/index.php?module=page&page=detail&id=14> [September 13, 2011].
2. Kanchanachitra C. et al. Thai Health 2009: Stop violence for well-being of mankind (1st ed.). Nakhon Pathom: Institute for Population and social research, Mahidol University; 2009.
3. Department of Juvenile Observation and Protection. Juvenile delinquency statistics classified by cause of crime [Online]. Available from: http://www2.djop.moj.go.th/stat/upload/back53_case.pdf [Cited September 13, 2011].
4. World Health Organization. Youth violence. [Online]. Available from: <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs356/en/> [Cited September 13, 2011].
5. Mahajan S, Arora AK, Gupta P, Kapoor SS. Adolescent violence: an emerging challenge. J Punjab Acad Forensic Med Toxicol 2011; 11; 34-6.
6. Hutapaet B. Characteristics of service concerning family violence problems of the government and non-government organizations. Bangkok: Sukhothai Thammathirat Open University; 2002.
7. Committee on women youth and senior citizens, the Senate. Report of preventing and solving domestic violence. Bangkok: The Secretariat of the Senate; 1997.
8. Alaska Division of Behavioral Health. Risk and protective factors for adolescent substance use (and other problem behavior) [Online]. Available from: http://www.hss.state.ak.us/dbh/prevention/programs/spfsig/pdfs/Risk_Protective_Factors.pdf [Cited September 13, 2011].
9. Tantipiwatanaskul P. Executive manual for preventing and responding to school violence. Nonthaburi: Bureau Of Mental Health Technical Development; 2003.
10. World Health Organization. World report on violence and health. Geneva: World Health Organization; 2002.
11. Hoge RD. Standardized instruments for assessing risk and need in youthful offenders. Crim Justice Behav 2002; 29:380-96.
12. Hoge RD, Andrews DA. Assessing the Youthful Offender: Issues and Techniques. New York: Plenum; 1996.
13. Borum R, Bartel P, Forth A. Manual for the Structured Assessment of Violence in Youth. University of South Florida; 2003.
14. Srisupa K. The effects of the enhancement of emotional intelligence based on Goleman's concepts on the reduction of aggressive behavior and violence of Prathom Suksa six students. Master of Education (Elementary Education), Chulalongkorn University. Bangkok; 2004.
15. Phromsorn T. The concept of self and domestic violence: A case study of male vocational students convicted of aggravated assaults. Master of Arts (Sociology), Chulalongkorn University. Bangkok; 2005.

16. Thewthong S. Self-concept and violence among vocational students. Master of Science (Human and Social Development), Chulalongkorn University. Bangkok; 2004.
17. Preedasuriyachai S. The effects of the installation of values, believes, and attitudes on the fighting of vocational students. Master of Science (Criminology and Criminal Justice), Chulalongkorn University. Bangkok; 2000.
18. Siriwan Y, Charajsing A, Kongsuk T, Siritongthawon S, Charajsing B. Violence in Thai Adolescents: Health risk behaviors. Bangkok: Beyond Publishing Ltd.; 2002.
19. Grinberg I, Dawkins M, Dawkins MP, Fullilove C. Adolescents at risk for violence: An initial validation of the life challenges questionnaire and risk assessment index. *Adolescence* 2005; 40:573-99.
20. Sathienpong S. The Quarrel and Assault of Vocational Students in Bangkok and Vicinity. Master of Social Work, Thammasat University. Bangkok; 1997.
21. Sangtawan C. Educational institution and the prevention of the juvenile delinquency of technical college students. Master of Arts (Sociology), Chulalongkorn University. Bangkok; 1998.
22. Suksriwong S. Factors affecting to juveniles and youths's drug abuse: a case study of juveniles and youths in Bangkok Metropolitan and peripheral areas. Master of Arts (Criminology and Criminal Justice), Mahidol University; 2007.
23. Srisatidnarakul B. The methodology in nursing research. Bangkok: UNI Inter Media, 2007.
24. Vanichbuncha K. Data Analysis with SPSS for Windows (7th ed.). Bangkok: Thammasan Publishing Co., Ltd.; 2005.
25. Phattharayuttawat S. Manual of psychological testing. Bangkok: Medical media; 2003.
26. Robinson JP, Shaver PR, Wrightsman LS. Measures of personality and social psychological attitudes. San Diego, CA: Academic Press, Inc.; 1991.
27. Hamburger ME, Basile KC, Vivolo AM. Measuring Bullying Victimization, Perpetration, and Bystander Experiences: A Compendium of Assessment Tools. Atlanta, GA: Centers for Disease Control and Prevention, National Center for Injury Prevention and Control; 2011.
28. Dahlberg LL, Toal SB, Swahn M, Behrens CB. Measuring Violence-Related Attitudes, Behaviors, and Influences Among Youths: A Compendium of Assessment Tools, 2nd ed., Atlanta, GA: Centers for Disease Control and Prevention, National Center for Injury Prevention and Control; 2005.
29. Kanjanawasee S. Classical test theory (4th ed.). Bangkok: Chulalongkorn University Printing House; 2001.
30. Tiraganun S. Measurement tool design in social research: From guideline to practice. Bangkok: Chulalongkorn University Printing House; 2007.
31. Zavaschi ML, Benetti S, Polanczyk GV, Soles N, Sanchotene ML. Adolescents exposed to physical violence in the community: A survey in Brazilian public schools (online). Federal University of Rio Grande do Sul, School of Medicine, Department of Psychiatry, Porto Alegre Rio Grande do sul, Brazil: Nation Library of Medicine; 2001.

แบบประเมินความคิดเห็นทางสังคมสำหรับวัยรุ่น - ฉบับ 10 คำถาม
(Adolescent Social View Scale - 10 items; ASV-10)

ชื่อ.....นามสกุล.....

ชั้นเรียน.....

ค่านิยมทางสังคมเป็นความคิดเห็นส่วนบุคคล อาจมีความแตกต่างกันได้ การทำความเข้าใจในสิ่งเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ต่อการปรับตัวของท่าน โปรดทำเครื่องหมายกากบาท X ลงในช่อง ที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน ในระยะเวลา 1 เดือนที่ผ่านมา

ข้อ	ข้อความคำถาม	1 ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	2 ไม่ เห็นด้วย	3 เห็นด้วยและ ไม่เห็นด้วย พอๆ กัน	4 เห็น ด้วย	5 เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1.	ใครมาดูหมิ่นสถาบันต้องตอบโต้กลับเพื่อรักษาศักดิ์ศรี					
2.	การมีเรื่องกับสถาบันอื่นตามธรรมเนียมสืบทอดกันมาเป็นการแสดงถึงความภาคภูมิใจต่อสถาบัน					
3.	ลูกผู้ชายอาชีพจะต้องตอบโต้แบบ "ตาต่อตา ฟันต่อฟัน"					
4.	ความคิดเรื่องการเป็นอริกับสถาบันอื่นเป็นสิ่งที่ถูกต้อง					
5.	การโต้กลับเป็นการแสดงออกถึงความมีศักดิ์ศรี					
6.	ค่านิยมเรื่องการเอาคืนเป็นสิ่งที่ถูกต้อง					
7.	พร้อมที่จะมีเรื่องมีราว และใช้ความรุนแรง					
8.	การทำร้ายฝ่ายตรงข้ามไม่ใช่เรื่องผิด					
9.	พยายามทำทุกอย่างเพื่อให้เพื่อนยอมรับ แม้ว่าต้องมีเรื่องกับผู้อื่น					
10.	การมีเรื่องมีราวทำให้เป็นที่ยอมรับเข้าไปอยู่ในกลุ่ม					

คะแนน =รวม

การแปลผล

- มีคะแนนรวม ตั้งแต่ 10-20 คะแนน ไม่เสี่ยง
- มีคะแนนรวม ตั้งแต่ 21-30 คะแนน เสี่ยงเล็กน้อย
- มีคะแนนรวม ตั้งแต่ 31-40 คะแนน เสี่ยงปานกลาง
- มีคะแนนรวม ตั้งแต่ 41-50 คะแนน เสี่ยงมาก

แบบประเมินพฤติกรรมเสี่ยงสำหรับวัยรุ่น ฉบับ 12 คำถาม
(Adolescent Risk Behavior Inventory-12 items; ARB-12)

ชื่อ.....นามสกุล.....

ชั้นเรียน.....

โปรดทำเครื่องหมายกากบาท X ลงในช่อง ที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวนักเรียน ในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา

ข้อ	ข้อคำถาม	0 ไม่เคยทำ เลย	1 ทำนานๆ ครั้ง	2 ทำเป็น บางครั้ง	3 ทำค่อนข้าง บ่อย	4 ทำเป็น ประจำ
1.	พกอาวุธ หรือวัตถุ เพื่อทำร้ายผู้อื่น					
2.	พกอาวุธ หรือวัตถุ เพื่อป้องกันตัว					
3.	อยู่ในเหตุการณ์ทะเลาะวิวาท					
4.	ถูกแย่งชิงหรือถูกทำร้ายทรัพย์สิน					
5.	จัดหาสารเสพติดที่ผิดกฎหมายให้ผู้อื่น					
6.	ประกอบอาวุธใช้เอง					
7.	ฆ่า หรือทรมานสัตว์					
8.	ล่องเกินผู้อื่นทางเพศ					
9.	อยู่ในกลุ่มเพื่อนที่ใช้สารเสพติด ที่ผิดกฎหมาย					
10.	สนิทกับเพื่อนที่จัดหาสารเสพติด ที่ผิดกฎหมายให้ผู้อื่น					
11.	คบกับเพื่อนที่ถูกพักการเรียน					
12.	คุ้นเคยกับเพื่อนที่หนีออกจากบ้าน					

คะแนน =รวม

การแปลผล

- มีคะแนนรวม ตั้งแต่ 0-12 คะแนน ไม่เสี่ยง
- มีคะแนนรวม ตั้งแต่ 13-24 คะแนน เสี่ยงเล็กน้อย
- มีคะแนนรวม ตั้งแต่ 25-36 คะแนน เสี่ยงปานกลาง
- มีคะแนนรวม ตั้งแต่ 37-48 คะแนน เสี่ยงมาก

แบบประเมินผลพฤติกรรมรุนแรงสำหรับวัยรุ่น ฉบับ 14 คำถาม
(Adolescent Violent Behavior Inventory-14 items; AVB-14)

ชื่อ.....นามสกุล.....

ชั้นเรียน.....

โปรดทำเครื่องหมายกากบาท X ลงในช่อง ที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวนักเรียน ในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา

ข้อ	ข้อคำถาม	ไม่เคย ทำเลย	ทำนานๆ ครั้ง	ทำเป็น บางครั้ง	ทำค่อนข้างบ่อย	ทำเป็นประจำ
1.	ใช้กำลังทำร้ายผู้อื่น					
2.	ใช้อาวุธ หรือวัตถุทำร้ายผู้อื่น					
3.	ทำลายทรัพย์สินของผู้อื่น					
4.	เมื่อโมโห แสดงความไม่พอใจโดยการทำลายข้าวของ					
5.	ข่มขู่ผู้อื่นโดยใช้กิริยาท่าทาง					
6.	ข่มขู่ผู้อื่นโดยใช้อาวุธ หรือวัตถุ					
7.	พูดทำร้าย ยุยงอารมณ์					
8.	ข่มขู่อาฆาตแค้นผู้อื่น					
9.	พูดขู่ตีไถเงินผู้อื่น					
10.	พูดขู่จะทำลายทรัพย์สินผู้อื่น					
11.	พูดล่วงเกินบุพการีผู้อื่น					
12.	พูดจาถูกเหยียดหยามผู้อื่น					
13.	คิดว่า ไม่อยากมีชีวิตอยู่ต่อไปอีกแล้ว					
14.	ทำร้ายตัวเองเพื่อจบชีวิตลง					

คะแนน =รวม

การแปลผล

- มีคะแนนรวม ตั้งแต่ 0-14 คะแนน ไม่มีพฤติกรรม
- มีคะแนนรวม ตั้งแต่ 15-28 คะแนน มีพฤติกรรมเล็กน้อย
- มีคะแนนรวม ตั้งแต่ 29-42 คะแนน มีพฤติกรรมปานกลาง
- มีคะแนนรวม ตั้งแต่ 43-56 คะแนน มีพฤติกรรมมาก

คำแนะนำ

1. กลุ่มที่มีพฤติกรรมมาก จัดค่าย/กิจกรรมเฉพาะเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และติดตามการเปลี่ยนแปลงทุกปลายภาคเรียน
2. กลุ่มเสี่ยงปานกลาง/มาก ครู/อาจารย์ที่ปรึกษาควรดำเนินการ 5 มาตรการ ดังนี้
 1. กิจกรรมเยี่ยมบ้าน หรือพบปะสนทนากับผู้ปกครอง
 2. จัดกิจกรรมซ่อมเสริม ให้นักเรียนลดปัญหาการเรียน
 3. หา buddy ที่ดีให้ เป็นกัลยาณมิตร ดูแลเรื่องการเรียน การทำกิจกรรม
 4. ทำกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อส่งเสริมคุณค่าในตนเอง
 5. ส่งเสริมให้มีบทบาทในห้องเรียน เพื่อสร้างความภูมิใจในทางบวก
 6. ใ้เข้าร่วมการขาดเรียนอย่างใกล้ชิด หากพบการขาดเรียนจะต้องพบผู้ปกครองและนักเรียนทันที ภายใน 2 วัน เพื่อพูดคุยปัญหา และหาข้อตกลงเรื่องพฤติกรรม หากมีปัญหาก็ ควรพิจารณาปรึกษาครูแนะแนว
3. ไม่เสี่ยง/กลุ่มเสี่ยงเล็กน้อย ครู/อาจารย์ที่ปรึกษาควรเสริมสร้างทักษะชีวิต และส่งเสริม การทำกิจกรรมเสริมหลักสูตร